

Vermaatschappelijking: laveren tussen kansen en bedreigingen

Cis Dewaele

Academische werkplaats Gent vermaatschappelijking

Inhoud

1. **Opzet artikel**
2. **Vermaatschappelijking?**
3. **Kansen**
4. **Bedreigingen**

1. Opzet artikel

- **Academische werkplaats: samenwerking**
- **Visie, onderzoek, studiedagen, lezingen, ...**
- **Artikel: bekeken vanuit de werkvloer zonder stellingname**

2. Vermaatschappelijking?

- Begrip dekt vele ladingen
- Historisch 4 varianten (Steyaert 2014)
  - Midden 20ste eeuw: van privé naar overheid
  - 60-70: kritiek op residentiële zorg
  - Normalisatieprincipe: samenleving heeft als geheel verantwoordelijkheid voor de gevolgen van individuele kenmerken
  - Nu: uitgangspunt: veronderstelde ineffectiviteit van de sociale sector en een ander beeld van de moderne burger → van verzorgingsstaat naar participatiestaat: opnemen van de eigen verantwoordelijkheden (en omgeving) staat centraal

2. Vermaatschappelijking

*“Verschuiving binnen de zorg waarbij ernaar gestreefd wordt om mensen met beperkingen, chronisch zieken, kwetsbare ouderen, jongeren met gedrags- en emotionele problemen, mensen die in armoede leven, ..., met al hun mogelijkheden en kwetsbaarheden een eigen **zinnvolle plek in de samenleving** te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de zorg zoveel mogelijk geïntegreerd in de samenleving te laten verlopen. Begrippen die hierbij een rol spelen zijn onder meer desinstitutionalisering, communitycare, empowerment, kracht- en contextgericht werken, vraagsturing en respijtzorg”.*

(Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin, 2012)

3. Kansen

- Vermaatschappelijking streeft naar een meer **solidaire samenleving**
- Het erkent dat elke burger een **volwaardige plaats** heeft in de samenleving en het recht deze plaats mee **autonoom** in te vullen (recht op participatie en zelfbepaling)
- Het erkent de **kracht en expertise** van burgers

3. Kansen

- Het voorkomt dat mensen **gereduceerd** worden tot hun problemen
- Het voorkomt dat mensen **geinstitutionaliseerd** worden en zo geen deel meer uitmaken van de samenleving
- Het reageert tegen de **overprofessionalisering** van de zorg

4. Aandachtspunten

- Is de **samenleving klaar** voor integratie van verschillende doelgroepen? (sociaal isolement, misbruik, ...)
- Gebrek aan **sociale cohesie** is probleem en oplossing
- Meest **kwetsbare mensen** moeten het meest beroep doen op hun (kwetsbare) netwerk
- Nadruk op **eigen verantwoordelijkheid** kan nadruk op **eigen schuld** worden

4. Aandachtspunten

- Vermaatschappelijking = hulp zoveel mogelijk ingevuld door het **informele netwerk**?
- Is **iedereen “sterk” genoeg** om zorg op te nemen? (ondersteuning van mantelzorgers)
- Kan je **weigeren** zorg op te nemen? (plicht tot participatie)

4. Aandachtspunten

- Risico **recht op hulp** niet langer gegarandeerd
- Het verdringt het denken over mensenrechten en **structurele uitsluiting**
- Vermaatschappelijking beoogt het vermijden van **'dure' zorg**.
Is dit nu ook al niet.

Academische werkplaats Gent vermaatschappelijking

Leden:

**Universiteit Gent, Aanloophuis Poco Loco, AZiS, Diensten-
en Begeleidingscentrum Openluchtvoeding vzw, Dienst
Straathoekwerk Stad Gent, Mobil Gent - Eeklo, Villa
Voortman (Psychiatrisch Centrum Gent-Sleidinge),
Psychiatrisch Centrum Dr. Guislain, Reach Out!/Steunpunt
Algemeen Welzijnswerk, Stichting Arduin, Vereniging van
Wijkgezondheidscentra (VllGG), Stefan Van Hove en de
Hogeschool Gent, faculteit Mens en Welzijn,
Expertisecentrum E-QUAL**

Vermaatschappelijking — Analyse XL — Sociaal.Net